

Elvira and the Party Monsters Pinball Restorasyon

Bu aleti uzun süre paketini bile açmadan eski evin deposunda bırakmışım taşınma olayından dolayı. Şimdi yeni evin garajına geldi... Amacım ilk günkü gibi pırıl pırıl bir pinball haline getirmek.

Alet çok ağır olduğundan taşınma sırasında söktüğüm bacaklarını bile geri monte etmek saatlerimi aldı... Önce bir bacak...

Aleti satın aldığım yerde yaptığım ambalajı yavaş yavaş söküyorum...

Veee işte... Elvira and the Party Monsters!

Bu orjinal bir pinball... Ve neredeyse hurda halinde.

Bu konuyu bu cihazın restorasyonu için açtım. Projeyi canlı olarak yazacağım. Yani ortada biten bir şey yok. Zaman bulup yaptıkça bu yazıyı güncelleyeceğim...

Yıllardır sadece arcade "ustalarının" tekelinde olan arcade kartı tamirat konularına bir nebze ışık tutmuştum. Şimdi daha da "gizemli" ve ülkemizde daha da nadir olan pinball dünyasına yelken açıyorum.

Alınma Hikayesi

Evet o. Aslında hazır sen de konusunu açtın madem, bunu nasıl bulup aldığımı da anlatayım...

Siteden @axeseytan ile sık sık buluşuruz, çok güzel bit pazarı retro muhabbetimiz vardır. Bir gün @axeseytan, sahibinden'de bir silahlı kabin ilanı görüp bana gösterdi, almaya değer mi vs konularını konuşuyorduk. Sonra ben ilanın sahibinin diğer ilanlarına bakarken bunu gördüm.

Sonra satıcıya mesaj attım, hemen cevap geldi. Detaylı fotolarını istedim, elektronik aksamı, PF parçalarını içini dışının fotolarını.

Satıcı çok dürüst ve iyi bir insan, yıllarını atariciliğe vermiş birisi. Tüm aksamının yerli yerinde olduğunu görünce hiç pazarlık yapmadan 750 TL'ye anlaştık.

Pinball nasıl sökülür, taşınır konularını araştırıp, detaylı videolar izledikten sonra bir sabah benim

Citroen'in arka koltuklarını yatırdım erkenden atladım arabaya gittim Gemlik'e...

Satıcı konum atmıştı, elimle koymuş gibi buldum adresi. Sözleştiğimiz gibi aleti paketledim attım arabanın arkasına getirdim Ankara'ya

Bu sanırım Ocak ayında oldu. O zamandan beri taşınma işlerimden de ötürü paketiyle duruyordu eski evin deposunda...

İlk Hali

Neyse, ilk iş elimde ne olduğunu iyice anlamak için bir gözden geçirme/envanter çalışması yapmam gerektiğini anlıyorum. Nasılsa bütçem var diye yabancı bir pinball malzemesi satan siteye girip rastgele sipariş verecek değilim.

Önce göze ilk çarpan fiziksel arızaları tespit etmeye çalışacağım.

Pinball camiasında skorun tutulduğu ve elektronik aksamların içinde bulunduğu “ekran” tabir edeceğimiz alanın adı backbox, yani arka kutu. Backbox'ın durumu pek iç açıcı değil.

Satıcı arkadaş bunun uzun süre dışarıda yağmurda kaldığını söylemişti. Etkileri görülebiliyor. Ahşap tamamen mahvolmuş...

Hoparlör ızgarası tamamen paslanmış ve krom şeritlerin de durumu iyi değil. Düzeltilebilirse düzeltilmesi lazım. Bally logosu tamir edilebilir gibi duruyor.

Backbox'ın arkası da sudan nasibini almış...

Yan taraf ise tamamen parçalanmış...

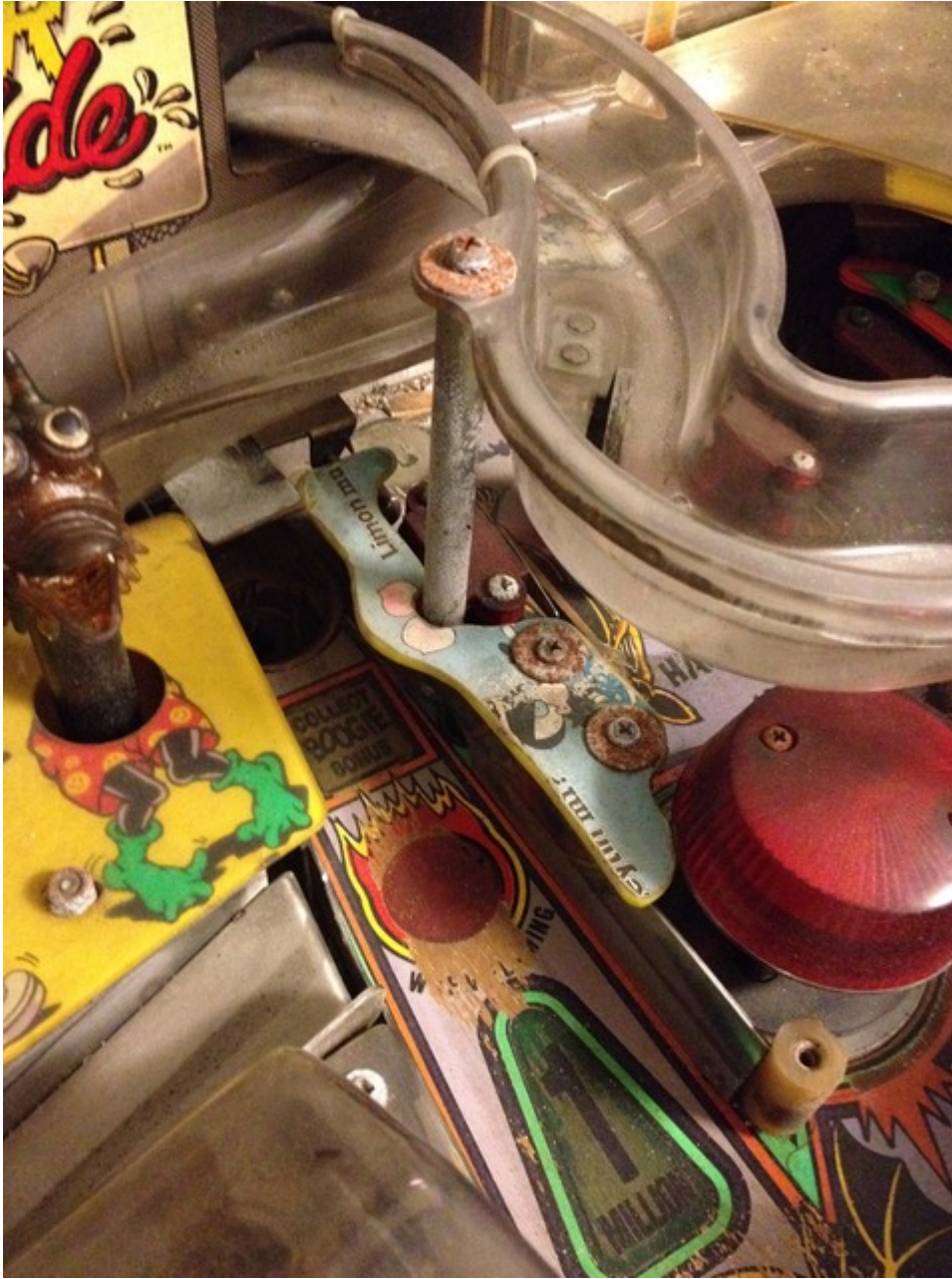

İncelemeye devam ediyorum.

Bazı plastikler kırılmış. Ama çoğunluk sağlam. Plastik parlatici ile elden geçirilecek. Kırık olanlar ise ebay'den (veya belli başlı bir kaç pinball sitesinden) sipariş edilecek.

Bu plastik daha önceki bir tamiratta değiştirilmiş anlaşılan.

Sıfır “boogie men” ler sipariş edilecek. Bunlar iyice gevremiş artık.

ve sıfır lastik seti siparişı bir elzem. PF'deki tüm lastikler eskimiş ve kopmuş.

Mezar taşları yerinde, şükür

PF restorasyonu sırasında mylar kaplama sökülecek. Yer yer kabarmış...

devam edelim...

Şimdi de biraz metal aksamın durumuna bakalım... Plunger (türkçesi ne ki bunun?) paslı ama elden geçirebilir durumda...

Lockbar tabir edilen ana kasanın hemen önünde, oyuncu tarafında bulunan bir parç var. camı sökmek için onu yerinden çıkarmak lazım. çıkartınca alt tarafı ve onu yerinde tutan parçaların tamamen paslanmış olduğunu görüyorum...

Bunlar sıfır sipariş edilecek...

Toplar bile paslanmış. İlk parti siparişte yeni bir set top da sipariş edilecek belli oldu. Paslı ve çizik topları pinball sehpasından uzak tutun deniliyor zira bu topklar oyun alanının en büyük düşmanı. Topların oyun alanına en az sürtünme uygulaması hem oyunun daha zevkli olmasına hem de oyun alanının üzerindeki cila ve desenin daha uzun ömürlü kalmasına sebebp oluyormuş...

Şimdi de oyun alanını kaldıralım. Bakalım ne durumdaymış diyorum...

ve her ne kadar oyun alanının altının kalabalık olacağını okuduklarımdan bilsem de gerçek hayatta görünce bir an nefesim kesiliyor. “ha...tiiir” kelimeleri dökülüyor dudaklarımdan.

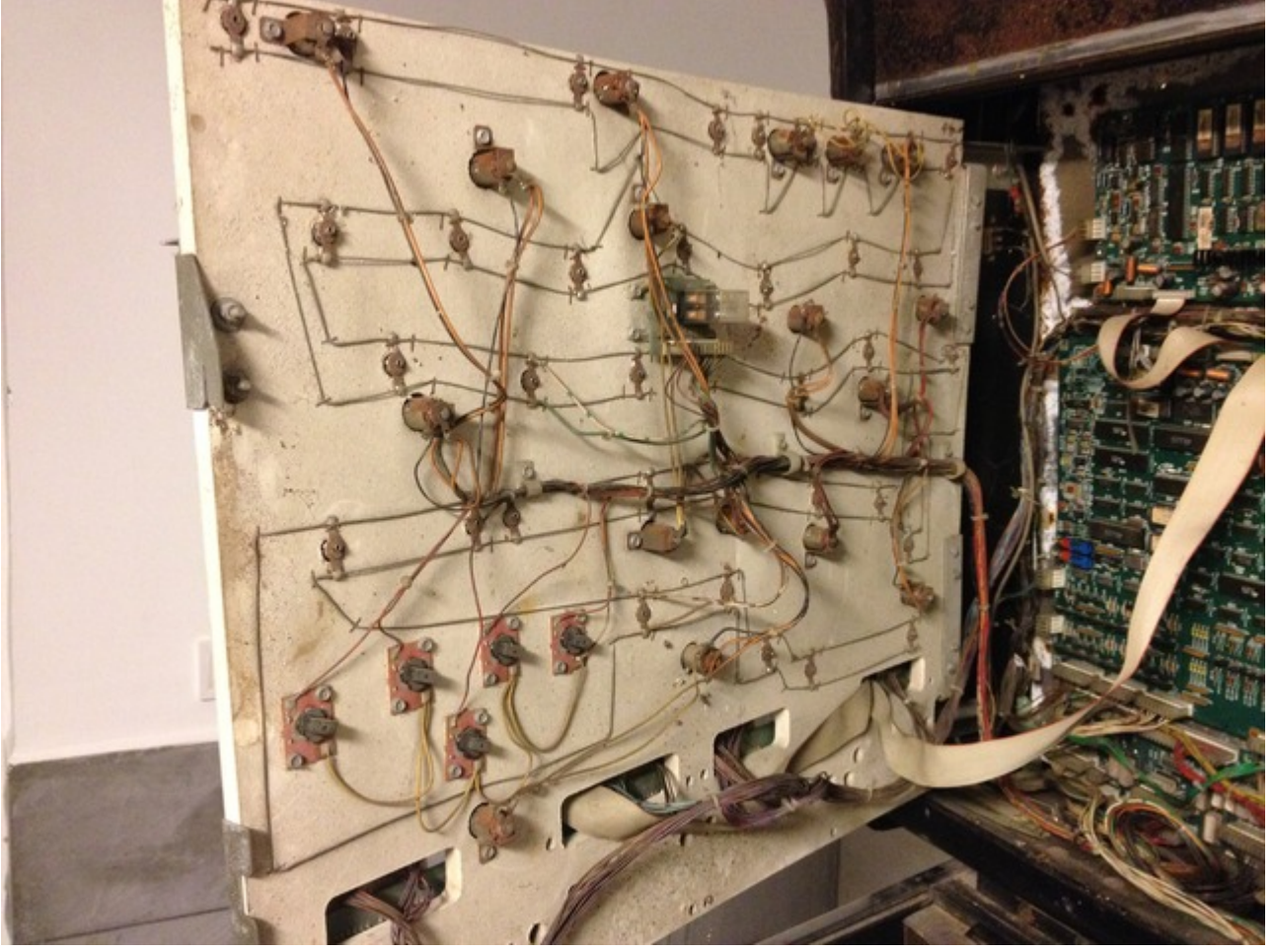
Tüm bu kablolar, vidalar ve bunların bağlı olduğu lamba, solenoid vs tüm herşey etiketlenecek ve sökülecek!!! Tam bir çin işkencesi ancak bu aleti tam anlamıyla faal hale getirmek için gerekli bir çalışma. Ayrıca tüm elektromekanik parçalar sağlam bile olsa oyun alanı tahtasının restorasyonu için tüm bu parçaların sökülmesi zaten şart...

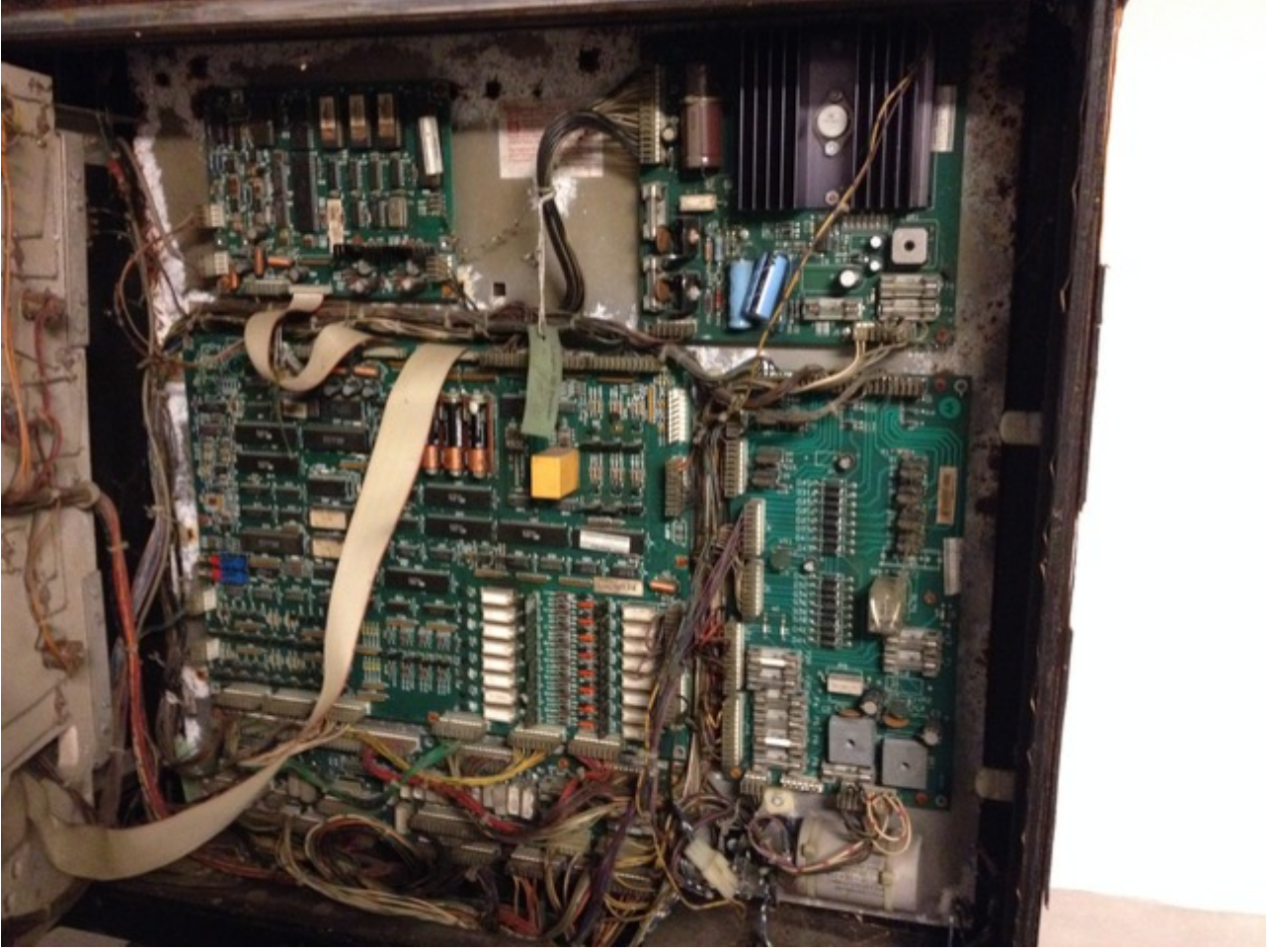
Neyse, şoku atlattıktan sonra fiziksel inceleme devam ediyor. Tüm metal aksam pas tutmuş ancak solenoidlerin durumu fena görünmüyor. Yine de aleti elektronik olarak çalıştırıp solenoid testlerini yapmadan neyin sağlam neyin arızalı olduğu belli olmayacak...

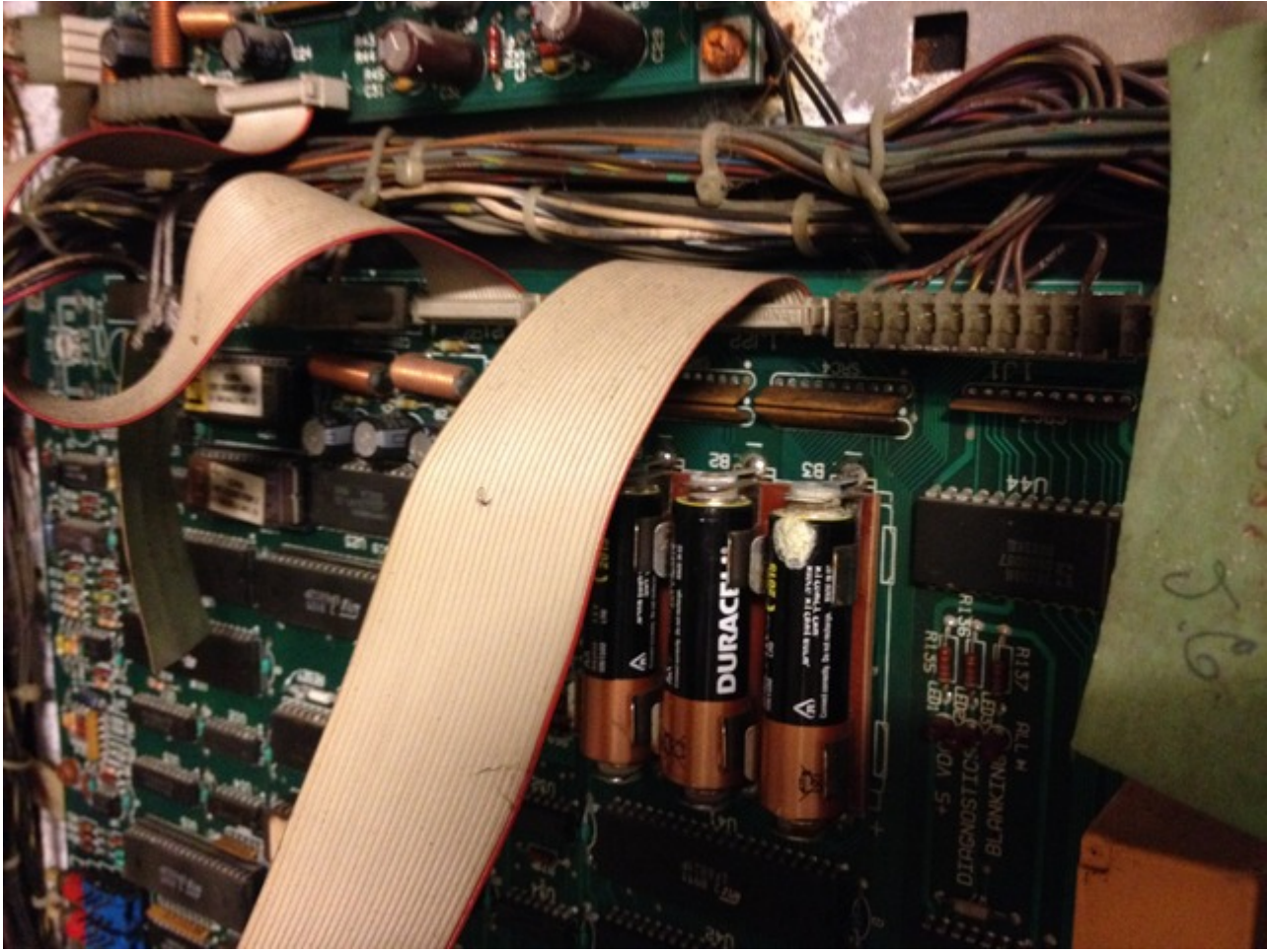
İncelemelere devam ediyoruz... Backbox'ın içindeki elektronik aksama erişebilmek için önündeki lambaların ve LCD göstergelerin monte edildiği ara paneli (insert board) açıyorum...

Ve karşımızda Williams System 11B elektronik kartları

Kabloların çokluğu, pas ve pisliğin verdiği şoku atlattıktan sonra göze çarpan arızları incelemeye başlıyorum. Örneđin piller akmış ve umarım arkasındaki devre kartındaki yolları mahvetmeye fırsat bulmamıştır.

Devre kartlarının monte edildiği metal plakada aşırı pas var. Ancak temizlenip boyanınca iş görür gibi...

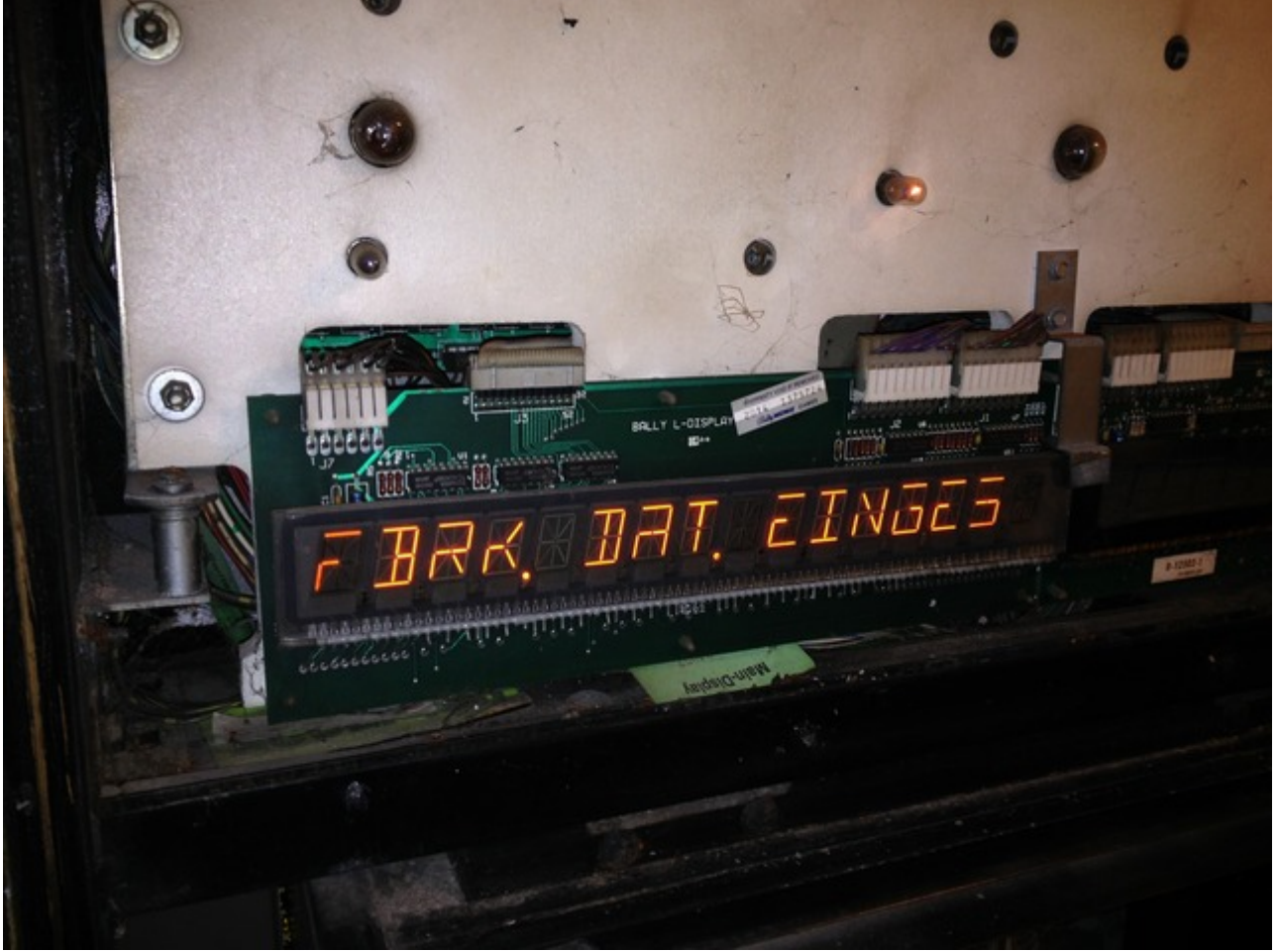

Pinball'u incelerken ana kasanın içindeki parçalar ve elektrik prizinden bunun 110V değil 220V ile çalıştığını anlıyorum...

Dur bakalım fişe takınca neyle karşılaşacağız??? Gerçi satıcı arkadaştan fişe takıp fotoğraf çekmesini söylemiştim. Elektronik parçaların kısmen de olsa bir yaşam kıvılcımı gösterdiğini biliyordum satınalmadan önce...

Neyse, fişe takıyorum... Mortal kombat arcade oyunlarından tanıdık bir "BONG" sesi karşılıyor beni, bu iyiye alamet Ve sol göstergede bir yazı beliriyor...

Pek anlamlı değil... Kapaıyı, kabloları biraz oynatınca yazı biraz daha düzeliyor. Konnektörlerde problem olduğu aşıkâr...

Bu mesajdan sonra da şöyle bir mesaj beliriyor...

Hmm sanki almanca gibi. Aletin neden 220V ile çalıştığını anlar gibiyim. Araştırdınca anlıyorum. Williams, zamanında avrupa (özellikle almanya) için 220V'luk pinball'lar yapmış ve mesajları almanca olan yazılım yüklemiş.

Bu mesajları internetten arattığımda “Fabrika ayarlarının yüklendiği” ve “ayar yapılması gerektiği” mesajları olduğunu öğreniyorum. Ayarların tutulduğu RAM'i besleyen piller bitince bu mesajları verirmiş.

Yani önce şu pil sorununu halletmem lazım. Tabii ayar/test yapabilmek için de ayar düğmelerinin çalışır durumda olması lazım ki jeton kapısının içindeki paneldeki ayar düğmelerinin de durumu bu.

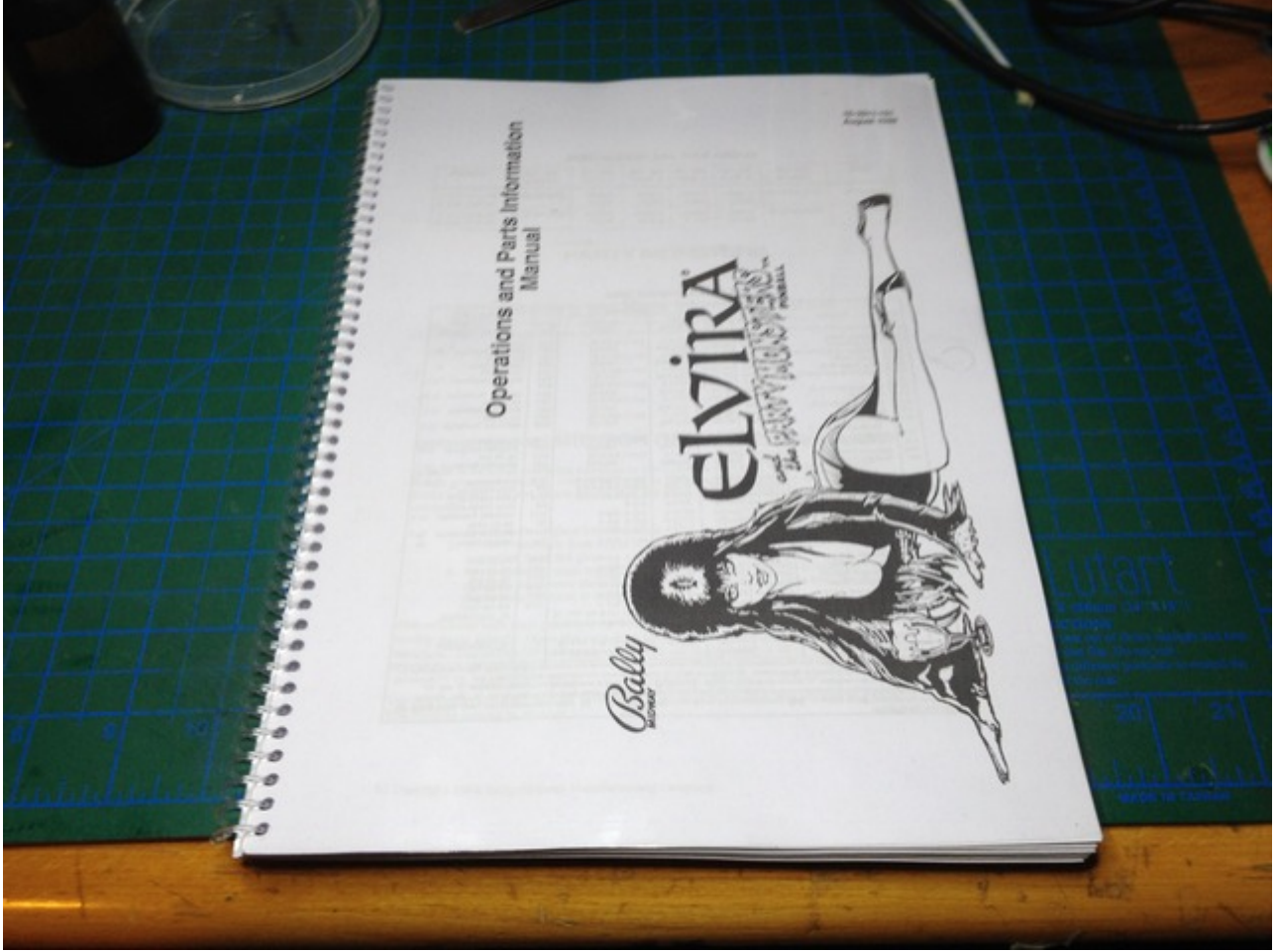

Restorasyon

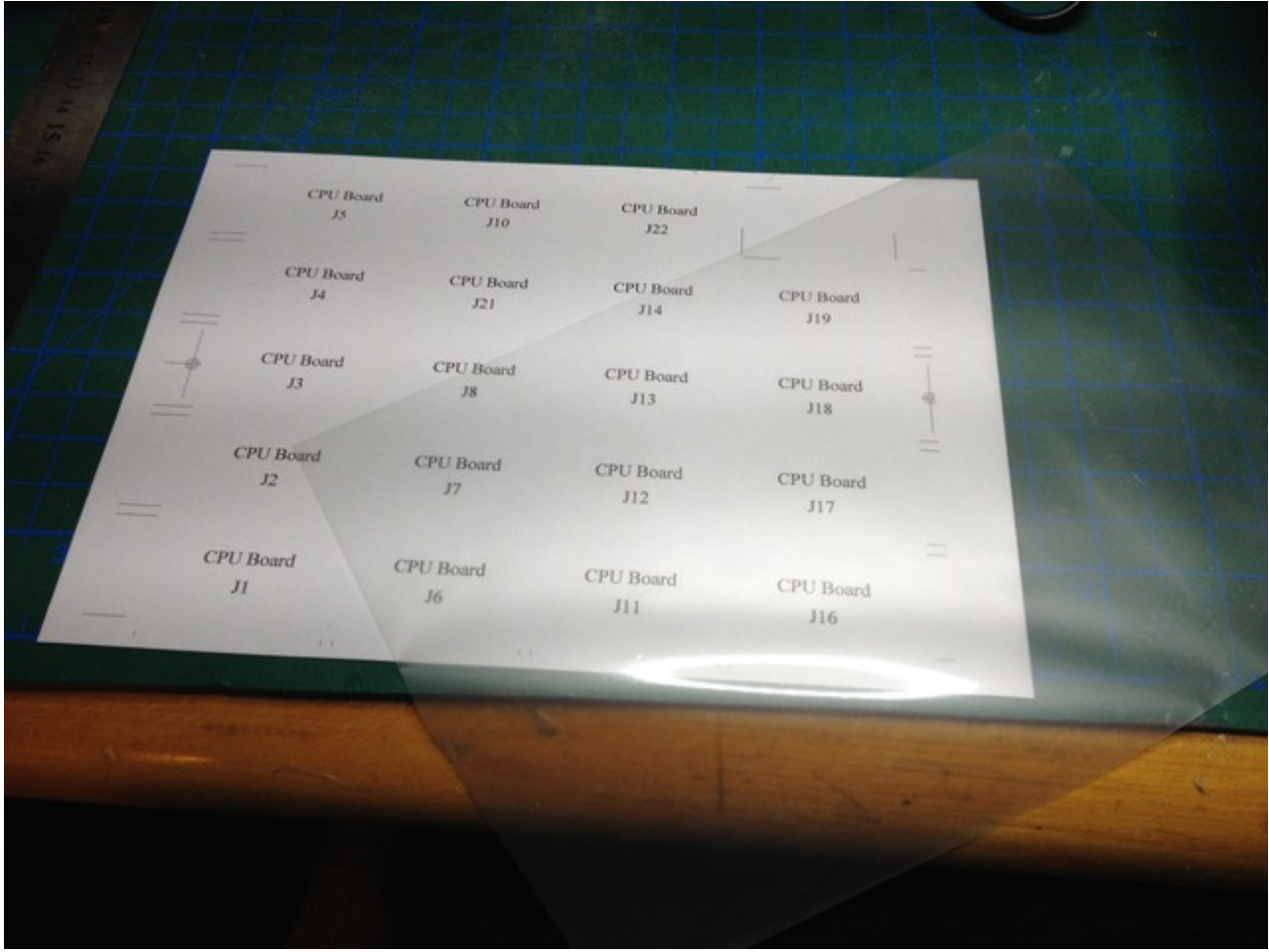
Neyse diyorum ve aleti fişten söküyorum. Sol gösterge paneli çalışıyor gibi. Sağ taraftakinde hiç mesaj görmedim. Hayat yok gibi. Bu durumda önce en iyi bildiğim şey olan elektronik kartların elden geçirilmesi operasyonuna başlıyorum...

Elektronik devre kartlarını apar topar söksem gerideki konnektörlerin nereye bağlanacağını bulamam diye düşünüyorum. Sonuçta pinball ustası değilim. Eğer ilk defa karşılaştığımız bir yol varsa arkamızdan ekmek kırıntıları bırakarak ilerlemek en mantıklı yol değil mi?

Bu yüzden ben de kendime göre ekmek kırıntılarımı hazırlıyorum. İşe önce Elvira'nın operasyon ve servis kitapçığını bastırıp ciltleterek (proje boyunca elimden düşürmeyeceğim için sağlama aldım ciltlettim) elimin altına alıyorum...

Sonra devre kartlarının konnektör isimlerini kitapçıktan kontrol ederek etiket haline getiriyorum ve basıyorum. Bu şekilde hangi kablo hangi devre kartının hangi konnektörüne bağlı karıştırmayacağım.

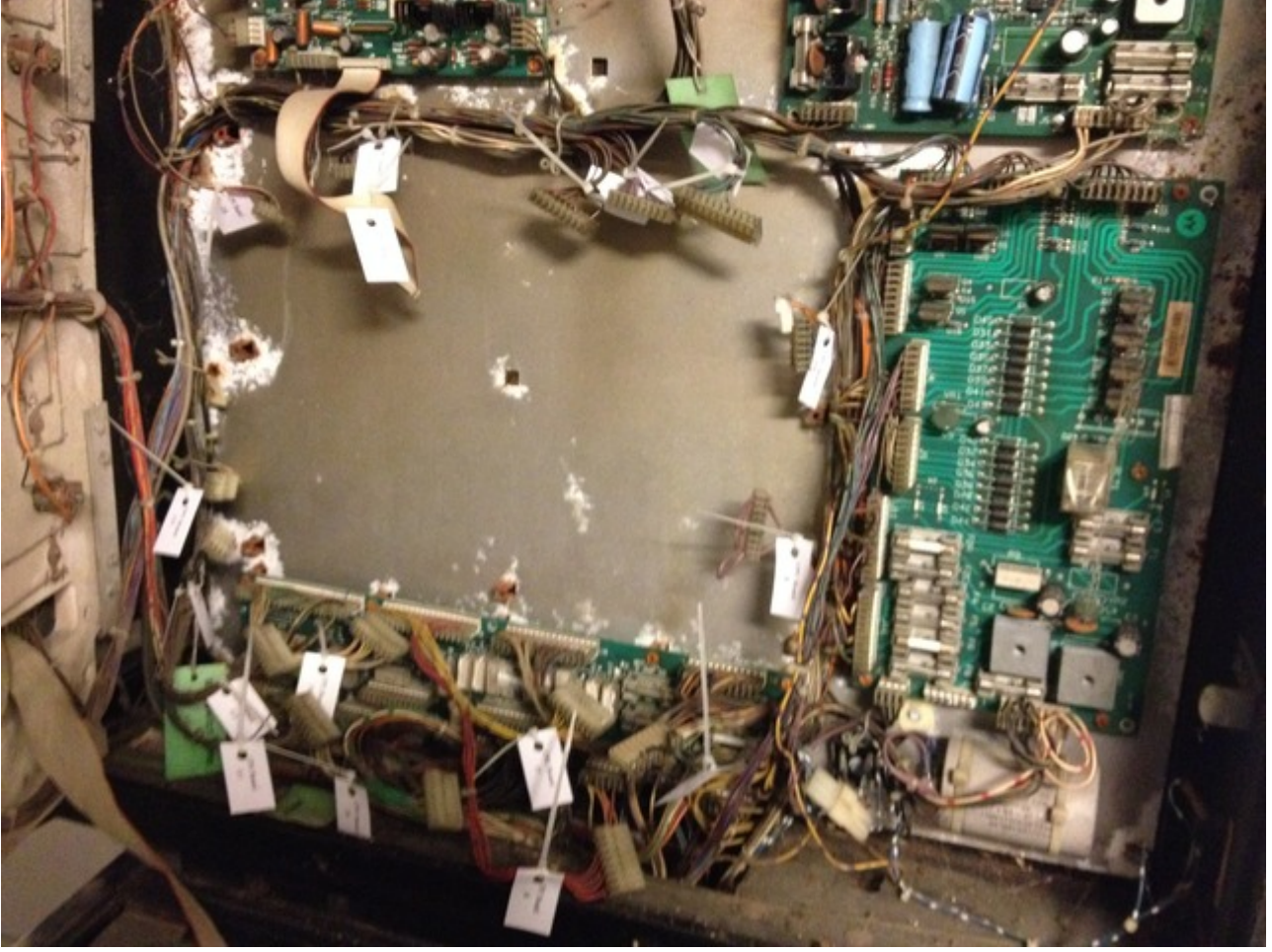
Etiketler kalıcı, ömürlük olsun diye de laminasyon yapıyorum...

Küçük küçük kesip bağlayacağım yerlerine de deliklerini açtıktan sonra....

Sökeceğim ilk kart olan ana işlemci kartının kablolarını sökmeden önce etiketliyorum ve kartı yerinden söküyorum...

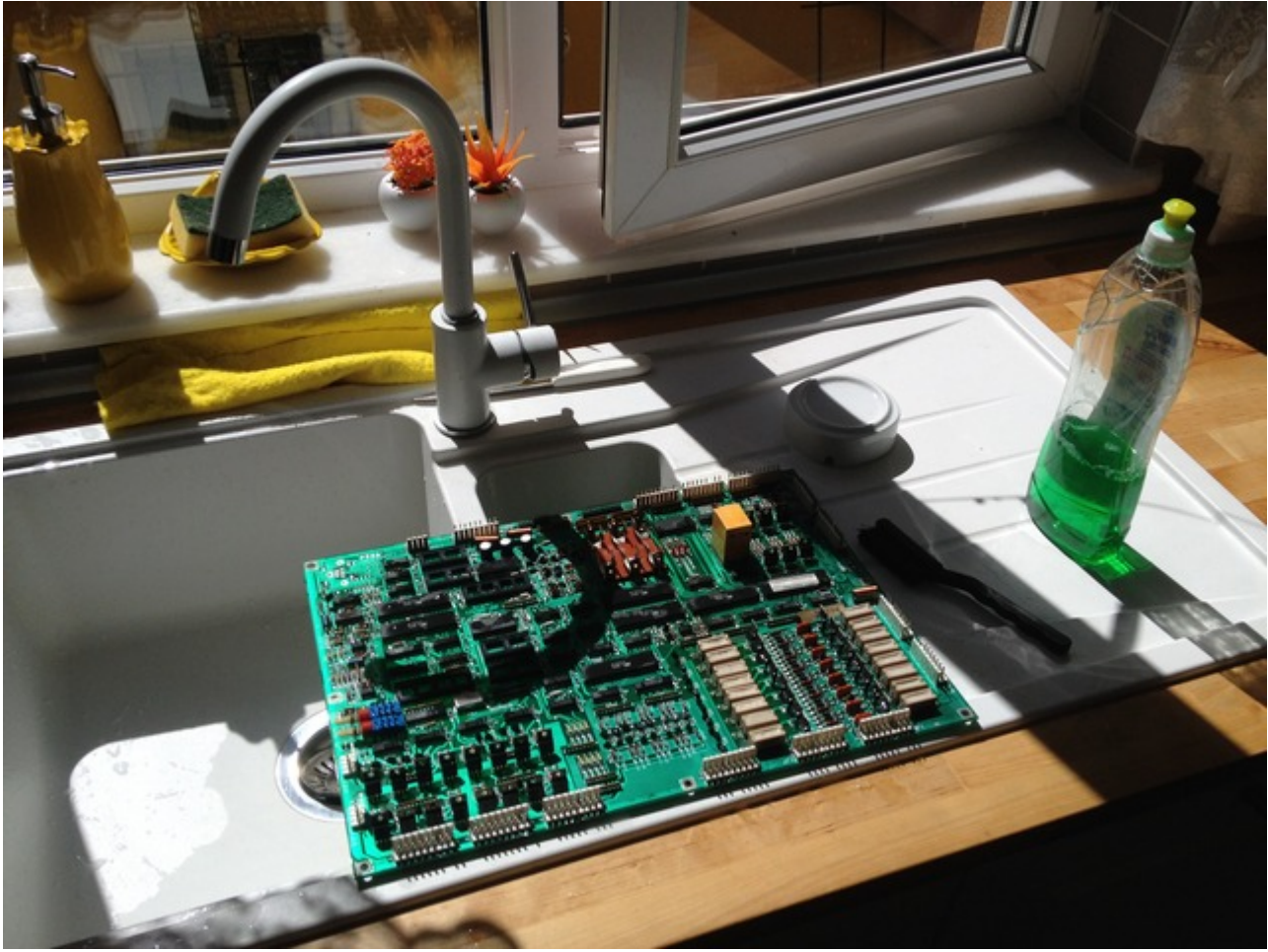
Kartı sonunda masanın üzerine alabildim.

Devre kartı malum pis ve yer yer korozyonlar oluşmaya başlamış...

Elbette ki bir klasik; Banyo

Ve fırında kurutma operasyonu

Yıkayıp temizlendikten sonra nihayet ana kart masamın üzerinde.

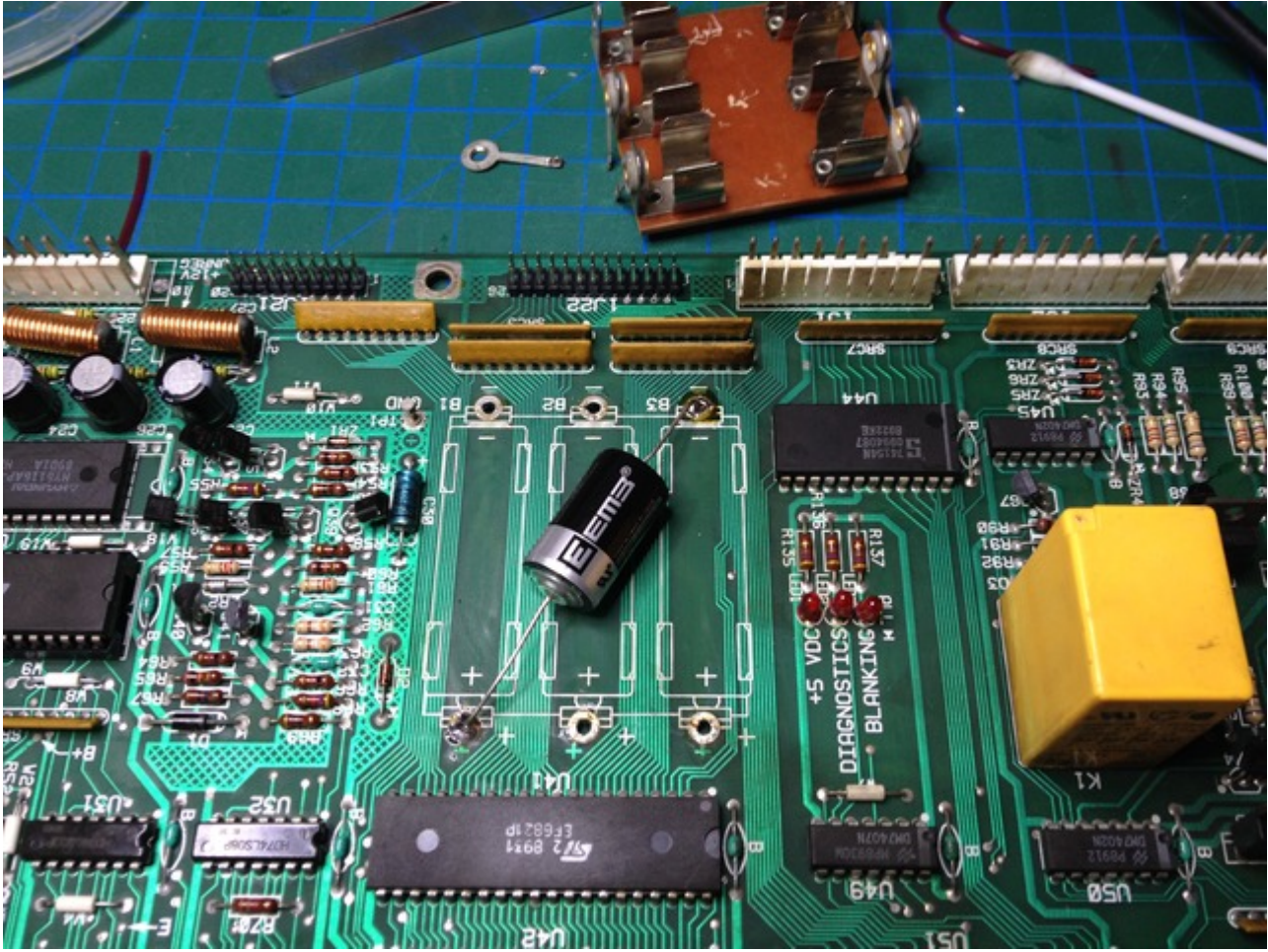
System 11 pinball hakkında internette çok detaylı kaynaklar mevcut. Bunların başında pinwiki geliyor ki burada sadece Williams sistemleri için değil daha bir çok sistem hakkında teknik bilgi bulmak mümkün;

http://www.pinwiki.com/wiki/index.php?title=Williams_System_9_-_11

Burayı da okuduktan sonra tavsiye edilen bakım prosedürlerini uygulamaya başlıyorum.

Yer yer kontak spreyi ile paslı korozyonlu yerlerin üzerinden geçiyorum. Tüm konnektör lehimlerini tazeliyorum, soketli entegrelerin paslı bacaklarını temizliyorum v.s.

En önemlisi Williams için bir utanç kaynağı olarak nitelendirilen bu rezil pil yatağından (ki korozyondan kontak yerleri yok olmuş) kurtulup ...

Elim değmişken Almanca texleri içeren U26 ve U27 kodlu epromları da ingilizce versiyonlarına döndürmeye karar veriyorum. Bu EPROM'lar 27C256... Yeniden yazmadan önce içine şöyle bir göz atıp yedekliyorum...

ICSP port								Buff select	
ICSP_VCC Enable									
8	9	A	B	C	D	E	F	ASCII	
8D	43	A9	20	20	20	20	20	..~C.~C..C.	
20	20	20	32	30	31	31	20	ELVIRA 2011	
41	4E	20	4C	45	56	45	4C	LGo3GERMAN LEVEL	
31	70	38	39	20	20	53	50	3 10p11p89 SP	
20	20	20	20	20	45	4C	56	IELE MIT ELU	
44	45	4E	20	20	50	41	52	IRA UND DEN PAR	
45	52	4E	20	36	CE	48	60	TY MONSTERN 6.H`	
8E	39	CE	50	32	39	CE	4B	..F>9.2.9.P29.K	
46	BE	BD	D3	7B	BD	D3	7B	.96.....F...{...{	
01	04	01	01	00	00	03	12	..29.U.9.....	
00	01	01	00	01	02	04	01		
10	05	00	00	02	10	20	05		
06	06	15	05	00	00	06	12		
00	00	06	15	15	05	00	00	0.0...0.....	
01	01	00	00	02	10	20	05		

ve yerine IPDB'den (Internet Pinball Database) indirdiğim ingilizce (USA) romları basıyorum... IPDB:
<http://www.ipdb.org/machine.cgi?id=782>

ICSP port ☐ ICSP_VCC Enable							Buff select	
9	A	B	C	D	E	F	ASCII	
44	44	20	20	20	20	20	..~C.~D#.DD	
20	20	32	30	31	31	20	ELVIRA 2011	
54	49	43	20	4C	45	56	LAo4DOMESTIC LEV	
70	38	39	20	20	20	50	EL 410p13p89 P	
20	20	20	20	45	4C	56	ARTY WITH ELU	
48	45	20	20	50	41	52	IRA AND THE PAR	
52	53	20	36	CE	48	CB	TY MONSTERS 6.H.	
39	CE	59	EF	39	CE	51	..F.9.N.9.Y.9.Q	
29	8D	D3	7B	8D	D3	7B	.96.....G)..{...{	
04	01	01	00	00	03	12	..29.U.9.....	
01	01	00	01	02	04	01		
05	00	00	02	10	20	05		
06	15	05	00	00	06	12		

Eee sonuç???

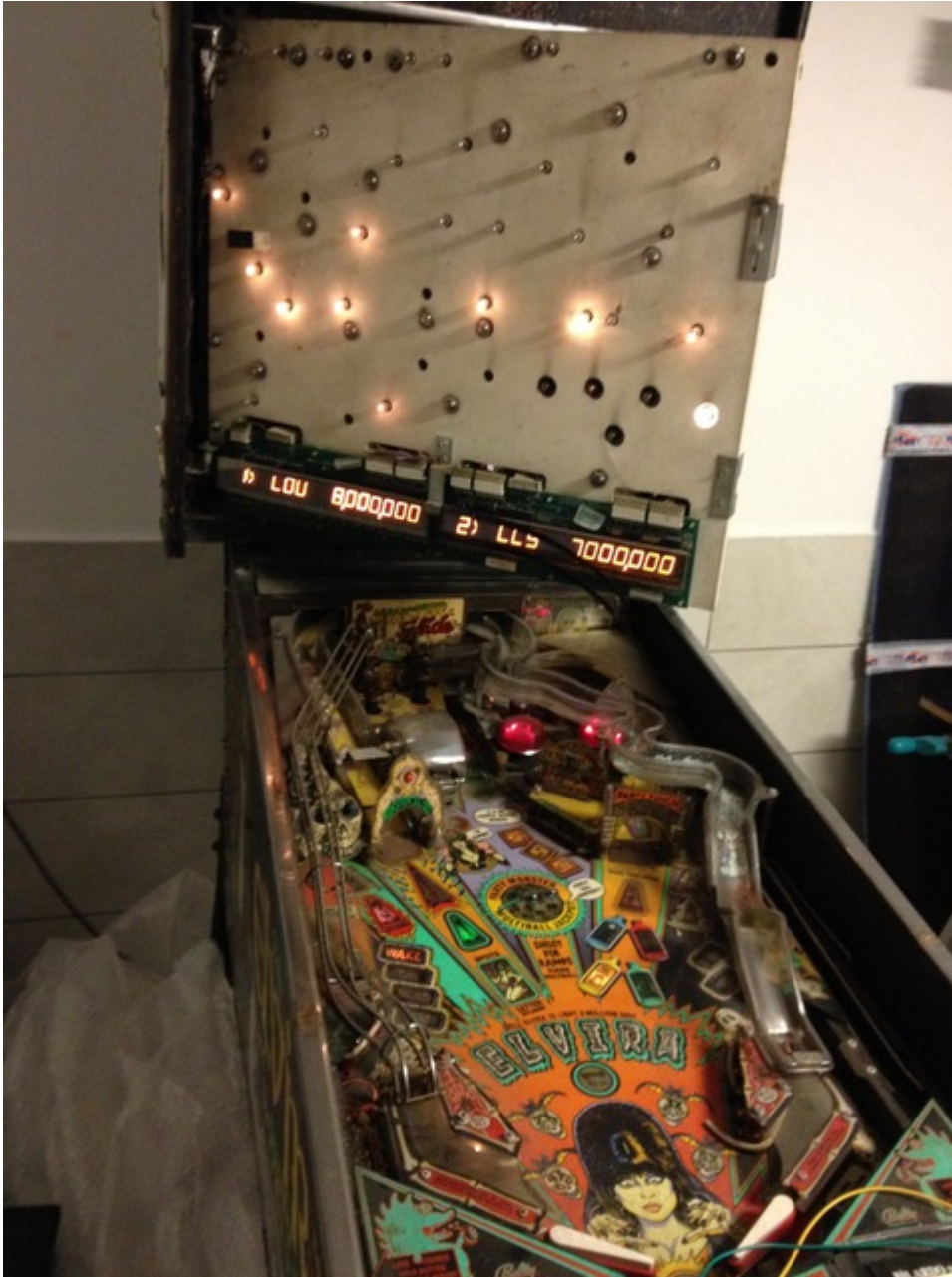
Etiketleri takip ederek ana kartı backbox'a geri yerleştiriyorum ve fişi takıyorum.

Heyecanla sonucu beklerken (ki buraları kaçırdım fotolayamadım) yine fabrika ayarları mesajı (bu sefer) ve ayar gerektiğine dair olan mesajları görüyorum ama sonra start butonuna basınca.

Bir gürültü bir patırtı bir temaşa.

Oyun çalışıyor!!! Üstelik ölü olduğumu sandığım sağ LCD gösterge de çatır çatır çalışıyor (100 dolar'dan yırttık)

Jeton kapısını aralayıp bir iki jeton sinyali gönderiyorum ve müthiş müziklerle oyun başlamaya çalışıyor en azından kısmen çalışan mekanik kısımlar topu plunger'a yerleştirmeye çalışıyor. Biraz yardımla yerleşen topu savuruyorum...

Bu haliyle bir çok ışık çalışmıyor sağ flipper ölü sol flipper güçsüz de olsa çalışıyor. İçerde kızım ve arkadaşı arcade oynarken gelen seslere ve ışık gösterisine garaja giriyorlar. Elle top atıp ilk pinball tecrübelerini yaşıyorlar. Acayip etkilendiler (aslında ben de). Bu hurdaya bile hayran kaldılar, "ne zaman bitecek" "ne zaman içeri alacaksın baba" soruları restorasyon için bana ekstra motivasyon sağlıyor

Işıkları kapatıp son bir kaç poz daha çekip bu günlük çalışmayı bitiriyorum...

Bilgilendirme amacıyla kullanılan Kutucuk

[tag1](#), [tag2](#), [tag3](#)

Yazar Hakkında

[Eşref Kayın](#) 2019/02/25 15:18

Last
update: 2019/02/25 15:48 restorasyon:elvira_and_the_party_monsters http://commodore.gen.tr/doc/doku.php/restorasyon:elvira_and_the_party_monsters?rev=1551127692

From:
<http://commodore.gen.tr/doc/> - **wiki**

Permanent link:
http://commodore.gen.tr/doc/doku.php/restorasyon:elvira_and_the_party_monsters?rev=1551127692

Last update: **2019/02/25 15:48**

